

بازی‌های بومی و محلی در مدارس

(وردی یغدی، وردی کولدی)

مصطفی سهرابلو / دبیر علوم تجربی

قوانین بازی

۱. بازی از دو گروه تعقیب‌کننده (شکارچی) و تعقیب‌شونده‌ها (شکارها) تشکیل می‌شود که در ابتدای بازی تعقیب‌کننده معمولاً یک نفر است، ولی تعقیب‌شونده‌ها چند نفر هستند. در ابتدا باید محدوده بازی و زمان بازی و قوانین بازی مشخص شوند، زیرا در تعیین شرایط بازی و تعداد افراد دو گروه نقش اساسی دارند. محدوده بازی می‌تواند داخل مدرسه یا پارک و ... باشد که برای همه اعضا مشخص شود، مثلاً در شهر پیرتاج و روستاهای اطراف، یک محله یا دو محله روستا به‌عنوان محدوده بازی مشخص می‌شوند که در صورت خروج از این محدوده، فرد از بازی خارج می‌شود و بازنده به حساب می‌آید.

۲. برای مشخص شدن تعقیب‌کننده و تعقیب‌شونده‌ها قرعه‌کشی انجام می‌شود تا تعقیب‌کننده که معمولاً یک نفر است انتخاب شود و در این حالت بقیه جزو تعقیب‌شونده‌ها به حساب می‌آیند (البته امکان دارد با توجه به شرایط به جای یک نفر، دو یا سه نفر تعقیب‌کننده انتخاب شوند).

۳. سپس برای اجرای بازی، تعقیب‌کننده تا عدد خاصی مانند ۱۰ می‌شمارد و سپس به تعقیب بقیه می‌پردازد و در مدت این شمارش، بقیه افراد باید تلاش کنند در محدوده بازی مخفی شوند یا فاصله بگیرند.

۴. در ابتدای بازی نحوه امتیازگیری براساس قوانین گروه مشخص می‌شود. معمولاً برای کسب امتیاز باید تعقیب‌کننده به تعقیب‌شونده‌ها دست بزند. در این حالت باید اعضای دیگر حواسشان جمع باشد تا هر لحظه بدانند که تعقیب‌کننده عوض شده یا نه و

بازی راهبردی وردی یغدی، وردی کولدی

اصطلاح «وردی یغدی، وردی کولدی» معادل «تعقیب و گریز گروهی، تعقیب و گریز فردی» است که البته این تعقیب و گریز به هیچ وسیله خاصی نیاز ندارد و شامل دست‌زدن یا گرفتن تعقیب‌شونده‌ها (شکارها) هم‌زمان با یک دست یا دو دست است. این بازی جذاب و پرتحرک که در اصل یک بازی با دو شکل اجرای مختلف است، بازی استراتژیک و پرتحرک و گروهی به حساب می‌آید. در ادامه هر دو شکل اصلی اجرای آن و اهداف و قوانین آن ارائه می‌شود که قابل اجرا در محیط منزل و مدرسه، اردو، پارک‌ها و ... است.

اهداف بازی

در این بازی، دو گروه وجود دارد که گروه اول باید در زمان و محدوده مشخص اعضای گروه دوم را تعقیب و شکار کنند و طبیعتاً گروه مقابل هم باید تلاش کند تا از دسترس گروه تعقیب‌کننده دور بماند و برنده بازی شوند.

از جمله اهداف اصلی این بازی عبارت‌اند از:

۱. افزایش سرعت، چابکی و عکس‌العمل اعضای گروه‌ها؛
۲. لزوم هماهنگی و مشارکت با اعضای گروه برای برنده شدن؛
۳. به‌کارگیری حواس مختلف به‌ویژه بینایی و شنوایی.

این بازی برای سنین دانش‌آموزان دوره ابتدایی و متوسطه مناسب است.

▲ تصویر ۱: اجرای بازی وردی یغدی در اطراف مدرسه روستا

▲ تصویر ۲: انتخاب تعقیب کننده با قرعه کشی و نظارت داور بازی

▲ تصویر ۳: اجرای بازی وردی یغدی در داخل حیاط مدرسه روستا

گیر نیفتند. پس فقط مخفی شدن در این بازی کافی نیست.

۵. تعیین جوایز نیز در ابتدا به صورت قانون بازی توسط همه مشخص می شود و مورد قبول همگان خواهد بود.

۶. در محدوده های کوچک، یک داور و در محدوده های بزرگ تر معمولاً بیش از یک داور انتخاب می شوند (تصاویر ۲ و ۳).

*

نحوه اجرای بازی «وردی یغدی» و «وردی کولدی»

در «وردی کولدی» وقتی تعقیب کننده یکی از افراد گروه هدف را می گیرد یا شکار می کند، در آن صورت خودش به تعقیب شونده تبدیل و آن فرد اول تبدیل به تعقیب کننده خواهد شد و نقش آن دو عوض می شود و این کار ادامه می یابد تا در زمان مشخص شده کسی که هنوز به عنوان تعقیب کننده باقی مانده است، بازنده به حساب می آید.

*

اما در «وردی یغدی»، با پیدا کردن افراد تعقیب شونده یا گرفتن آن ها توسط تعقیب کننده، آن ها هم به جمع تعقیب کننده ها اضافه می شوند و با هم به تعقیب بقیه افراد می پردازند و این شکل اجرا طرفدار بیشتری دارد. در این وضعیت اعضای گروه باید حواسشان جمع باشد و بتوانند همدیگر را از تعقیب کننده های جدید باخبر کنند. در این حالت برنده، طبق قوانین گروه مشخص می شود. مثلاً فردی که در آخر بازی باقی بماند یا در زمان مشخص شده به دست گروه تعقیب کننده نیفتد، برنده بازی است و هر چه او برای گروه مقابل حکم کند بقیه باید اجرا کنند (تصویر ۱).

جمع بندی

این بازی جذاب و پرتحرک و استراتژیک به صورت گروهی انجام می شود و در همه جا به ویژه در مدارس و محدوده هایی مثل حیاط یا سالن ورزشی قابل اجراست.

ویژگی های محدوده بازی و قوانین و زمان و تعداد افراد در این بازی دارای انعطاف است، بنابراین با تغییرات جزئی می تواند به شکلی جذاب تر و هیجان انگیز تر در بین دانش آموزان اجرا شود.